



ע"פ 2490/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2490/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ע' ברון
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 27.2.2018 בתה"ג 43874-12-17 שניתנה על
ידי כבוד השופטת ח' מ' לומפ

תאריך הישיבה: ו' בכסלו התשע"ט (14.11.2018)

בשם המערער: עו"ד אביגדור פלדמן; עו"ד תומר נוה; עו"ד ימיה
אברמוביץ'

בשם המשיבה: עו"ד מתן יקיר

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטת ח' מ' לומפ) מיום 27.2.2018 בתה"ג 43874-12-17, להכריז
עמוד 1

על המערער כי הוא בר-הסגרה לארצות הברית.

תמצית התשתית העובדתית

2. ביום 31.1.2017 הגישה ממשלת ארה"ב בקשה להסגיר לידיה את המערער, בגין ביצוע עבירת אינוס בתחומה (להלן: הבקשה). על-פי בקשת ההסגרה, וכעולה מנספחיה, החזיק המערער בבעלותו חנות בגדים בעיר דורמונט במדינת פנסילבניה. ביום 6.9.2004 ביקרו המתלוננת וחברתה בחנותו של המערער, שעמו היתה להן היכרות מוקדמת בעקבות ביקורים במקום. המערער החמיא למתלוננת על השיזוף, וזו האחרונה השיבה כי לדעתה היא חיוורת. או אז הציע המערער למתלוננת ולחברתה לבוא עמו אל חדר שיזוף הסמוכים לחנותו; השתיים נענו לבקשתו. בהגיעם אל חדרי השיזוף, הכניס המערער את המתלוננת אל חדר רחוק משהו מהחדר שאליו נכנסה חברתה. לאחר מכן, נכנס המערער אל החדר שבו שהתה המתלוננת, לאחר שהתפשטה לצרכי השיזוף, ואמר לה כי עליה למרוח עוד קרם על גופה. בתוך כך, החל המערער למרוח קרם גוף על רגלי המתלוננת, ולאחר מכן החל להעביר את ידיו אל בטנה. המערער החדיר את אצבעו לאיבר מינה של המתלוננת ללא הסכמתה; הוא עצמו התפשט; סובב את המתלוננת; הפיל אותה על מיטת השיזוף; והחדיר את איבר מינו לאיבר מינה. המתלוננת ניסתה להרחיק את המערער ממנה, אך הוא אחז אותה בבטנה. בתום מעשיו, הורה המערער למתלוננת שלא תספר לאיש על אשר אירע.

3. ביום 7.9.2004 הגיש חוקר המשטרה המטפל בתיק תלונה פלילית נגד המערער לבית המשפט במחוז Allegheny, לאחר שנודע לו מאמה של חברתה של המתלוננת על האירוע. באותו יום הוצא צו מעצר נגד המערער והוא שוחרר בערבות של 25,000 דולר. המערער לא התייצב לדין שהיה אמור להתקיים בעניינו ביום 14.10.2004, וגם לא לדין נוסף ביום 28.12.2004. ביום 4.1.2005 הוצא נגד המערער צו מעצר נוסף, ומשלא אותר, הועבר הטיפול בתיק לבולשת הפדרלית. ביום 24.5.2006, הוגש כתב אישום חדש נגד המערער בגין עבירת אונס, חלף כתב אישום קודם שהוגש נגדו בגין עבירת תקיפה מינית. בשלהי שנת 2009, התברר כי המערער יצא את ארה"ב לישראל באמצעות דרכונו הישראלי. לאחר חיפושים וניסיונות לאיתורו, נודע לרשויות בארה"ב כי המערער שוהה בישראל.

החלטת בית המשפט המחוזי

4. בית המשפט המחוזי קיבל את עתירת היועץ המשפטי לממשלה והכריז על המערער בר-הסגרה לארה"ב, בגין העבירה המיוחסת לו בבקשה. נקבע כי הראיות שבבסיס הבקשה מצדיקות את המשך בירור האירוע בהליך פלילי במדינה המבקשת, וכי הפגמים שהצביע עליהם המערער אינם פוגעים בכוחן של הראיות הלכאוריות התומכות בבקשה. בשים לב לכך שבמסגרת הליך הסגרה, אין בית המשפט בוחן את מהימנות הראיות ואת משקלן, אלא מתמקד בקיומה של 'אחיזה לאישום', מצא בית המשפט המחוזי כי חומר הראיות קושר את המערער במידה הנדרשת לביצוע המעשים, וממלא אחר דרישת 'האחיזה לאישום'. נדחתה טענתו של המערער לפיה הסגרתו תפגע בתקנת הציבור, טענה שהתמקדה בשניים: השיהוי בהגשת הבקשה, ומצבו הבריאותי של המערער. אשר לשיהוי בהגשת הבקשה נקבע, כי באיזון המתחייב בין חומרת מעשיו של המערער והאינטרס הציבורי לפיו אין להשלים עם הפיכתה של מדינת ישראל למקלט לעבריינים, לבין הפגיעה הנטענת בתקנת הציבור, יש לדחות את הטענה. מה גם שקבלת טענה זו תוביל לתוצאה לפיה 'חוטא יצא נשכר', שכן המערער הוא שבחר להימלט מאימת הדין בארה"ב. אשר לטענה על המצב הבריאותי, הוטעם כי לא עלה בידי המערער להציג נתונים כבדי משקל ביחס לחומרת מצבו הבריאותי, ואין מדובר במקרה חריג אשר מצדיק את



דחיית הבקשה.

5. לבסוף הובהר, כי המערער אינו זכאי להגנה הקבועה בסעיף 1א(א) לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק ההסגרה או החוק) שלפיה, לא יוסגר אדם אלא אם המדינה המבקשת התחייבה מראש, כי במקרה שיורשע ויטל עליו עונש מאסר – הוא יוחזר למדינת ישראל לצורך ריצוי עונשו. נקבע כי המערער לא היה זכאי להגנה זו, משום שלא היה תושב ישראל בעת ביצוע העבירה, ומשכך לא עמד בדרישות המצוינות בחוק.

מכאן הערעור שלפנינו.

טענות הצדדים

6. בערעור שלפנינו, ממקד המערער את טענותיו בשלושה מישורים: האחד, הרף הראייתי הנדרש לצורך הסגרה בהתאם לסעיף 9(א) לחוק; השני, השיהוי בהגשת הבקשה; השלישי, תחולת הסייג להסגרה המעוגן בסעיף 1א(א) לחוק.

7. המערער גורס כי חומר הראיות המצוי בתיק ההסגרה דל; הן מבחינה כמותית, הן מבחינה מהותית. חומר הראיות כולל שלושה תצהירים משנת 2017: תצהיר המתלוננת; תצהיר החוקר ריצ'רד לי מאנינג (להלן: תצהיר החוקר); ותצהיר התובע לי ק' גולדפרב (להלן: תצהיר התובע). לשיטת המערער, העובדה שלבקשת ההסגרה לא צורפו ראיות שנאספו בסמוך לקרות האירוע, פוגעת בביסוסה, ויש בה כדי להביא לדחייתה. התצהירים שצורפו לבקשה, מתייחסים אמנם לאירועים שהתרחשו לכאורה בשנת 2004, אך הראיות שנאספו בסמוך למועד זה לא צורפו לבקשה. המערער טוען, כי יש בכך משום פגיעה קשה ביכולתו להתגונן בהליך הנוכחי ובהליך הפלילי שינוהל לאחר מכן. עוד טוען המערער, כי תצהירה של המתלוננת מכיל גרסה קצרה, לקונית ובלתי מפורטת; גרסה שאינה מתייחסת לשאלות משמעותיות, דוגמת רכיב 'אי ההסכמה' בעבירת האונס. כמו כן תוקף המערער את קביעת בית המשפט המחוזי לפיה אין ממש בטענתו כי מטרת שינוי סעיף העבירה שיוחס לו, היתה כדי 'להוליד' עילה שתשמש את התביעה בהליך ההסגרה.

8. לענין השיהוי בהגשת הבקשה נטען כי חלפו 13 שנים מאז שהתרחשו האירועים מושא הבקשה, מה שיקשה ללא ספק על בירור הגרסאות, וליבון הראיות והגעה לחקר האמת. בייחוד אמורים הדברים כשאין בנמצא ראיות 'מזמן אמת', המבססות את האישומים המיוחסים למערער. המערער מוסיף, כי טענת השיהוי יכולה להביא לדחיית הבקשה, גם מכוח דוקטרינת 'הגנה מן הצדק'.

9. מלבד זאת ביקש המערער כי נורה על החלת הסייג הקבוע בסעיף 1א(א) לחוק, כך שגם אם יוטל עליו לבסוף עונש מאסר, הרי שישא את עונשו במדינת ישראל. לעמדתו, תוצאה שכזו עולה בקנה אחד עם הפרשנות הראויה של חוק ההסגרה, ועם חקיקתו לאחרונה של חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי (להלן: חוק-יסוד: מדינת הלאום).

10. ב"כ המדינה השיב מנגד, כי טענותיו של המערער ביחס לדיות הראיות נדונו ונדחו בצדק על-ידי בית המשפט המחוזי. לעמדת



ב"כ המדינה, הראיות שצורפו לבקשה עומדות ברף הראייתי הנדרש להכרזה על אדם כבר-הסגרה. הודגש כי המקום לברר את טענותיו של המערער ביחס למהימנות ומשקל הראיות הוא בבית המשפט של המדינה המבקשת, ולא במסגרת הליך ההסגרה. אשר לטענת השיהוי נטען, כי הרשויות בארה"ב פירטו בבקשה את הניסיונות והמאמצים הרבים שהושקעו לצורך איתור המערער, ומכאן שהמשקל שיש ליתן לטענה זו פחות בהרבה מן המשקל שהמערער מבקש ליתן לה. אדרבה, לגישת ב"כ המדינה, קבלת טענתו של המערער תוביל לתוצאה לפיה 'חוטא יצא נשכר'. זאת, כיוון שהשיהוי הנטען הוא פועל יוצא מהימלטות המערער מן הדין. לעניין החלת הסייג המעוגן בסעיף 1א(א) לחוק, השיב ב"כ המדינה כי אין חולק על כך שבעת ביצוע העבירה לא היה המערער תושב ישראל, ואין מקום להטות את נקודת הזמן המכריעה לגבי תושבות ואזרחות ממועד ביצוע העבירה למועד אחר. פרשנות אחרת תסכל את כוונת המחוקק שביקש למנוע מצב שבו ימלט עבריין לתחומי מדינת ישראל, לאחר מעשה, יקבע בה את מושבו, ויהנה מההגנה הניתנת למי שהיה אזרח ותושב ישראל עוד מלכתחילה.

דין והכרעה

11. **למקרא החלטת בית המשפט המחוזי, לאחר שקילת נימוקי הערעור מזה וטיעוני המדינה מזה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, וכך אציע לחב"י כי נעשה.**

12. שלוש שאלות מונחות ביסוד הערעור שלפנינו: ראשית, האם יש בראיות שצורפו לבקשה כדי לבסס 'אחיזה לאישום'; שנית, האם השיהוי בהגשת הבקשה צריך להוביל לדחייתה; שלישית, האם חל בעניינו של המערער הסייג שנקבע בסעיף 1א לחוק.

אחיזה לאישום

13. הלכה מושרשת וידועה היא כי התשתית הראייתית צריכה לבסס "אחיזה לאישום". במסגרת הליך ההסגרה בוחן בית המשפט אם התשתית הראייתית שמונחת לפניו מצדיקה את המשך בירור התיק בגדרי הליך משפטי שעתיד להתקיים במדינה המבקשת. מכך נגזר, כי במסגרת הליך זה בית המשפט אינו מברר את אשמתו או את חפותו של המבוקש להסגרה, משל עסקינן בהליך העיקרי בתיק הפלילי. בית המשפט אינו נדרש לבחון את מהימנותה ומשקלה של כל ראיה ולדקדק בגרסאות העדים. די בכך שבית המשפט יתרשם מכך שמסכת הראיות שנפרשה לפניו – אינה 'חסרת כל ערך' (ראו: ע"פ 308/75 פסחוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד לא(2) 449, 460-461 (1977); ע"פ 318/79 אנגל נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 98 (1980); ע"פ 8010/07 חזיזה נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (13.5.2009) (להלן: עניין חזיזה)).

14. בהתאם לכך, ובהינתן כי הליך ההסגרה אינו חלופה להליך הפלילי העיקרי, המדינה המבקשת אינה מחויבת לצרף לבקשת ההסגרה את מלוא חומר הראיות המצוי ברשותה. הדרישה היא להצגת חומר המשקף באופן הוגן את התשתית הראייתית נגד המבוקש (ראו: ע"פ 7840/01 אקווה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נו(5) 680, 689 (2002); עניין חזיזה, פסקה 18).

15. בטרם אפנה לנתח את המצע הראייתי שהובא בענייננו, אוסיף כי על-פי הפרוטוקול המתקן של אמנת ההסגרה בין ממשלת ישראל ובין ממשלת ארצות הברית: "מסמכים, הצהרות, או סוגים אחרים של מידע כאמור יהיו קבילים כראיה בהליכי הסגרה גם אם היו נחשבים לעדות שמיעה או לא היו עומדים בכללי הראיות החלים במשפט".

עמוד 4



16. כאמור, החומר הראייתי שצורף לבקשה שלפנינו מורכב מתצהיר המתלוננת, תצהיר התובע ותצהיר החוקר המשטרתי. בהליך שהתקיים לפני בית המשפט המחוזי נוספו לחומר הראייתי, דוח אירוע מטעם משטרת דורמונט, ותצהיר משלים של החוקר אשר מתייחס לחקירת המערער משנת 2004. התצהירים שצורפו לבקשה, מלמדים על השתלשלות מסכת האירועים בתיק החל מכניסתן של המתלוננת וחברתה לחנותו של המערער ועד לביצוע המעשים המיוחסים לו. הם חושפים אותנו – לשיחה שהתקיימה בין המתלוננות והמערער; להצעת המערער להעניק למתלוננת ולחברתה שיזוף ללא תשלום; לאופן שבו תקף המערער את המתלוננת בחדר השיזוף עד אשר ביצע בה את זממו; לדיווח שהועבר למשטרה לאחר שהסיפור נודע לאם המתלוננת ואם חברתה. כמו כן נחשפים לפנינו האירועים שהתרחשו בשנים שחלפו מאז קרות האירוע: גביית הודעותיהם של המעורבים באירוע; חקירת המערער; והחיפוש הרבים שנעשו על מנת לאתרו. מפאת חשיבותם של תצהירים אלו, אציג להלן את פרטיהם ועיקרי תוכנם.

17. תצהיר המתלוננת: ביום 6.9.2004 בשעה 16:00 לערך, ביקרו המתלוננת וחברתה בחנותו של המערער. המערער הכיר את המתלוננת מביקורים קודמים בחנותו. המערער החמיא למתלוננת על השיזוף שלה, וזו השיבה כי היא דווקא חיוורת. במהלך השיחה הציע המערער למתלוננת ולחברתה ללכת לחדרי השיזוף המצויים בסמוך לחנותו במכון Hair Cosmetics, ולהנות מטיפול ללא צורך בתשלום. השתיים נאותו לקבל את הצעתו ופנו יחד איתו לחדרי השיזוף. המערער מיקם את השתיים בחדרי שיזוף שונים. המתלוננת נכנסה אל חדרה וגילתה כי אינה יכולה לסגור או לנעול מאחוריה את הדלת. המתלוננת פשטה את בגדיה במטרה להשתזף, ולפתע נכנס המערער לחדרה. המערער אמר למתלוננת כי עליה למרוח את גופה בקרם נוסף, והחל למרוח את רגליה בקרם, תוך שהוא מתקדם לכיוון בטנה. בשלב מסוים החדיר את אצבעו לאיבר מינה, והחל להתפשט בעצמו. המתלוננת מצידה ניסתה להתחמק מהמערער, אך לא היה במעשיה כדי להועיל. המערער המשיך בשלו. הוא סובב את המתלוננת, הפיל אותה על מיטת השיזוף, והחדיר את איבר מינו לאיבר מינה. המתלוננת ניסתה להרחיקו, אולם הוא אחז אותה בבטנה. ככלות כל אלה, ביקש המערער מהמתלוננת כי לא תספר לאיש על אשר אירע. המערער חזר לאחר זמן-מה וניסה לשדל את המתלוננת למגע מיני נוסף. המתלוננת פנתה לחברתה ואמרה לה שהן חייבות לעזוב את המקום. בעת עזיבתן את המקום, סיפרה המתלוננת לחברתה את סיפור המעשה, והן פנו לספר על כך לאימותיהן. מיד לאחר שאימותיהן של השתיים נחשפו לפרטי האירוע, הן מיהרו להגיש תלונה במשטרת דורמונט.

18. תצהיר החוקר: ביום 4.6.2004 פנתה אם חברתה של המתלוננת למשטרת מחוז דורמונט ודיווחה על אשר אירע יום קודם לכן במכון היופי Hair Cosmetics. באותו יום נחקרה המתלוננת בנוכחות אמה, ובהמשך הועברה לבדיקה רפואית בבית חולים בפנסילבניה. המתלוננת סיפרה בחקירתה אודות המעשים המיניים שביצע בה המערער. התצהיר מוסיף ומפרט פעולות שבוצעו בהמשך. כך מתואר, כי המערער נעצר ביום 5.6.2004, ושחרר בהמשך לאחר שהפקיד ערבות בשיעור של 25,000 דולר. המערער לא התייצב לדיונים המשפטיים שהתקיימו בעניינו, ובעקבות זאת הושקעו מאמצי חיפוש רבים לצורך איתורו והבאתו לדין. בחודש דצמבר 2009 התגלה, כי המערער מנהל דף 'פייסבוק' בעברית, ומשכך, הונח כי נמלט למדינת ישראל באמצעות דרכונו הישראלי.

19. תצהיר התובע, דוח משטרת דורמונט ותצהיר החוקר המשלים: תצהירו של התובע מגלה השתלשלות עובדתית דומה לזו המתוארת בתצהיר המתלוננת ובתצהיר החוקר. דוח משטרת דורמונט מציג את ניסיונות החיפוש אחר המערער מיום שחרורו בערבות ועד למועד שבו נודע לרשויות כי הוא שוהה בישראל. זאת ועוד, התצהיר המשלים של החוקר מלמד על חקירת המערער במשטרה. בחקירתו הכחיש כי הכיר את המתלוננת ואת חברתה מביקורים קודמים. לדבריו, הבחין בסימנים על צווארה של אחת הבנות, והעלה השערה כי סימנים אלה הם תוצאה של "נשיכות מציצה". בשל כך הוא הציע לבנות שיזוף אשר יאפשר להן להסתיר אותם סימנים.



20. אמת נכון הדבר, בקשת ההסגרה הסתפקה בהבאתם של התצהירים המפורטים לעיל, ולא נתמכה בראיות שנאספו 'בזמן אמת'. לא הובאו הראיות ה'אותנטיות' הבאות: גרסת המתלוננת משנת 2004; חקירת המערער במשטרה; תוצאות בדיקת הרפואית של המתלוננת יומיים לאחר האירוע. עם זאת, דומה כי כל אותו מארג ראיתי שנאסף בזמן אמת, אינו מחויב בשלב זה, לצורך הליך ההסגרה. כאמור, לצורך בחינת בקשת ההסגרה נדרש בית המשפט לשאלה, האם הבקשה ונספחיה מבססים 'אחיזה לאישום'. במקרה שלפנינו דומה כי המענה לשאלה זו הוא בחיוב. סבורני כי התצהירים שצורפו לבקשה, הפרת תנאי הערבות על-ידי המערער, והימלטותו מאימת הדין – מבססים 'אחיזה לאישום'. כמו-כן, לא מצאתי כי הראיות שנסקרו לעיל הן חסרות משקל, כנטען על-ידי המערער.

21. לא ראיתי צורך להידרש בפרטות לטענות המערער, כי אי-צירופן של ראיות 'מזמן אמת' מלמד כי הן אבדו, או כי צירוף הראיות לבקשה נעשה באופן סלקטיבי ומכוון. שכן, טענות אלה נטענו בעלמא וללא תימוכין כלשהם. בהקשר זה אציין את הבהרת ב"כ המדינה, לפיה בשיטה האמריקאית נגבים לעתים תצהירים מאת עדים מרכזיים בתיק, ערב הגשת בקשת הסגרה, וזאת על-אף שבחומר הראיות קיימות עדויות קודמות שנגבו מאותם עדים. לגופו של עניין, דעתי כדעתו של בית המשפט המחוזי: מקומן של טענות אלה להתברר במסגרת ההליך הפלילי העיקרי ולא בהליך שלפנינו, בשים לב לכך שהמדינה מבקשת ההסגרה אינה מחויבת לצרף את כל הראיות שמצויות ברשותה.

22. המערער מקדיש התייחסות נרחבת בטיעוניו לכך שסעיף העבירה שיוחס לו בתחילה, שונה בשנת 2006. לדבריו, יש להסיק משינוי זה שתי מסקנות: האחת, הגרסה שנמסרה על-ידי המתלוננת, היתה כבושה ומתפתחת; השניה, תיקון כתב האישום בשלב מאוחר יותר נועד רק כדי 'ליצור' עילה לבקשת ההסגרה. בכל הנוגע לחלקו הראשון של הטיעון, סבורני כי מקומה של טענה זו להתברר לפני הערכאה הדיונית אשר תשב על המדוכה ותברר את טיב הראיות, ואת משקלן. אשר לחלקו השני של הטיעון אזכיר, כי הליך חקירה הוא הליך דינמי ומתפתח אשר מניב לא אחת ממצאים חדשים עם התקדמותו. בשל כך, נקבעו למשל במשפטנו הוראות גמישות המאפשרות לתביעה לתקן את כתב האישום גם לאחר שכבר החל ההליך המשפטי נגד הנאשם (ראו: סעיפים 91-92 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). זאת ועוד, ועיקר, כתב האישום בעניינו של המערער תוקן כבר בשנת 2006, בעוד שהמידע בדבר הימלטותו למדינת ישראל נחשף רק בשנת 2009. נראה אפוא, כי אין בסיס של ממש לטענה לפיה שינוי סעיף העבירה נעשה במטרה לקדם את בקשת ההסגרה.

פגיעה בתקנת הציבור: שיהוי בהגשת הבקשה

23. בחוק ההסגרה נקבעו מספר סייגים להסגרתו של אדם למדינה זרה. הסייג הרלוונטי לעניינו מעוגן בסעיף 2ב(א)(8) לחוק:

"לא יוסגר מבוקש למדינה המבקשת באחד מאלה:

[...]



היענות לבקשת ההסגרה עלולה לפגוע בתקנת הציבור או באינטרס חיוני של מדינת ישראל".

24. הפסיקה קבעה כי בנסיבות חריגות ויוצאות דופן, יכול שיהיו שנפל בהליכי הסגרה לעלות כדי פגיעה בתקנת הציבור (ראו: ע"פ 2521/03 סירקיס נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 337, 346-347 (2003); ע"פ 6914/04 פיינברג נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נט(6) 49, 73 (2005) (להלן: עניין פיינברג)). הנה כי כן, בית המשפט ימנע מהכרזה על פלוני כבר-הסגרה בשל פגיעה בתקנת הציבור הנובעת משיהיו בהגשת הבקשה, רק אם יוכח כי: "הסגרה באותן נסיבות של שיהיו תעלה כדי היותה מעשה בלתי צודק בעליל 'אם בשל השיהיו נוצרו נסיבות יוצאות-דופן כדי כך שהסגרתו של פלוני באותן נסיבות תהא שקולה כנגד פגיעה מהותית ברגשי הצדק והמוסר של הציבור הישראלי" (ע"פ 3439/04 בזק (בוזגלו) נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נט(4) 294, 302-303 (2005) (להלן: עניין בזק (בוזגלו))).

25. ביסוד תקנת הציבור אינטרסים ושיקולים כבדי משקל: העמדת עבריינים לדין על מעשי העבירה שביצעו; אי הפיכת מדינת ישראל למקלט לעבריינים המבקשים להימלט מאימת הדין; 'לא יצא חוטא נשכר' - חוטא המבקש להסתתר מאחורי טענת השיהיו. אי לכך, בית המשפט נוהג במשורה במניעת הסגרה בשל שיהיו החוסה תחת תקנת הציבור, שכן תקנת הציבור מבקשת להגן על ערכים שונים שחלקם צרים זה לזה (ראו: עניין פיינברג, בעמ' 59; ע"פ 3915/15 אסתר ים נ' מדינת ישראל, חוות דעתו של השופט מ' מזוז (6.9.2015) (עניין אסתר ים)).

26. המערער טוען כי הבקשה להסגרתו הוגשה בשיהיו ניכר - שיהיו על סף ההתיישנות. לשיטתו, חלוף הזמן - 13 שנים, יקשה ללא ספק על בירור האמת, יפגע בזכויותיו כנאשם, ובקיומו של הליך הוגן. לא זו אף זו, טוען המערער, כי אין לזקוף לחובתו את השיהיו בהגשת הבקשה, משום שלדבריו הוא כלל לא נמלט מאימת הדין; מעולם לא ניסה להסתיר את עובדת שהייתו במדינת ישראל; לא שינה את שמו ואת מספר זהותו. לחלופין, גורס המערער כי הרשויות בארה"ב גילו כי הוא נמצא בישראל כבר בשנת 2009, וחרף זאת בקשת ההסגרה הוגשה למשרדי פרקליטות המדינה רק 8 שנים לאחר מכן. לגישת המערער, די בכך כדי להביא לדחיית הבקשה.

27. אכן, אין ספק כי נפל שיהיו בהליך הסגרתו של המערער. האם שיהיו שכזה עולה כדי פגיעה בתקנת הציבור? יש מידה מסוימת של צדק בטענות המערער בהקשר זה, וכפי שהעיר בית המשפט המחוזי ראוי היה שהרשויות בארה"ב תפעלנה בקצב מהיר יותר. גם אל הטענה לפיה השיהיו שנוצר יקשה על המערער בניהול ההליך, יש להתייחס בכובד ראש, בחלוף כל השנים הללו. יחד עם זאת, אינני סבור כי בנסיבות העניין יש מקום לקבוע כי הסגרתו של המערער עולה עד כדי פגיעה בתקנת הציבור. אין מדובר בפגיעה קשה בתחושות הצדק, המוסר וההגינות של הציבור הישראלי, ולא בפגיעה שעושה את ההסגרה למעשה בלתי צודק (עניין בזק (בוזגלו), בעמ' 302-303; עניין פיינברג, בעמ' 59). יש לזכור כי המערער בחר להימלט מארה"ב לישראל באמצעות דרכו הישראלי; הפר את תנאי שחרורו בערובה; ולא התייצב לדיונים בעניינו. בצדק ציין בית המשפט המחוזי, כי אין למערער להלין אלא על עצמו. אילו היה מקיים את התחייבותו, אילו נמנע מלהפר את תנאי שחרורו - יש להניח כי עניינו היה מתברר בבית המשפט סמוך לאחר סיום חקירתו. זאת ועוד אציין כי בפני המערער פתוחה הדרך לשטוח את טענותיו בעניין השיהיו לפני הערכאה שתדון בהליך הפלילי העיקרי.

28. אין לקבל את הטענה לפיה הרשויות בארה"ב היו יכולות לאתר את המערער בשלבים מוקדמים יותר. דומה כי טענה זו אינה



מבוססת דיה. מן התצהירים שצורפו לבקשה ניתן ללמוד על מאמצי חיפוש ממשיים שהושקעו במהלך השנים על-ידי הרשויות בארה"ב לצורך איתורו של המערער, והבאתו לדין. תהליך החיפוש היה מורכב, ונמשך זמן רב. כמו-כן אין להתעלם מן העובדה שהליך ההסגרה מטיבו ולפי טבעו הוא הליך מורכב וצורך זמן ומשאבים רבים כשלעצמו.

29. בנוסף טען המערער כי יש לדחות את בקשת ההסגרה מתוקף דוקטרינת 'הגנה מן הצדק'. נימוקיו שביסוד טענה זו דומים לאלה שנטענו על-ידו לגבי טענת השיהוי. אולם, ובהמשך לדברי דלעיל, לא מצאתי כי ישנה פגיעה קשה, כנטען, בשיקולים ובאינטרסים השונים החובקים את המושג 'הגנה מן הצדק', פגיעה שיש בה כדי להצדיק את דחיית בקשת ההסגרה.

סעיף 1א לחוק – הסייג להסגרת אזרח

30. סעיף 1א(א)(2) לחוק ההסגרה מורה, כי –

"אדם שעבר עבירת הסגרה לפי חוק זה ובעת עשיית העבירה הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל, לא יוסגר אלא אם כן התקיימו שני אלה:

[...]

המדינה המבקשת את הסגרתו התחייבה מראש להעבירו בחזרה למדינת ישראל לשם נשיאת עונשו בה, אם הוא יורשע בדין ויוטל עליו עונש מאסר".

31. נמצאנו למדים, כי הסגרתו של אזרח ותושב מדינת ישראל תהא מותנית בהתחייבותה של המדינה המסגירה כי ככל שיוורשע וייגזר עליו עונש מאסר, הוא יוחזר למדינת ישראל לצורך ריצוי עונשו. בסעיף מודגש כי הוא יוחל רק על מי שהיה בעת ביצוע מעשה העבירה, אזרח ותושב מדינת ישראל.

32. אין מחלוקת על כך שבעת ביצוע העבירה היה המערער אזרח ישראלי, אך לא היה תושב בה. אי לכך הוא אינו נופל בגדרי הסעיף שדורש כאמור שני תנאים מצטברים, אזרחות ותושבות. ניכר כי המחוקק נתן את הדעת על סוגיה זו, ולאחר שקילת הדברים יצר את ההסדר שנקבע בסעיף. איזון זה הוא יחודי להליכי ההסגרה, ועולה בקנה אחד עם התחייבויותיה של מדינת ישראל באמנות ההסגרה שהיא צד להן. בבסיס הסעיף עומדת התכלית, לפיה יש למנוע מצב שבו עברין יתחמק מן הדין, ימלט לישראל, ויקבע בה את מושבו במטרה לזכות בהגנה הניתנת לאזרח ותושב המדינה. נמצא לנו אפוא כי דין טענותיו של המערער במישור זה להידחות.

33. המערער סבור כי יש להחיל בעניינו את סעיף 1א(א)(2), נוכח חקיקתו של חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי (להלן: חוק הלאום), שיש בו ביטוי חוקתי לאופיה של מדינת ישראל כבית הלאומי של כל יהודי העולם. מחמת יהדותו, טען המערער, ובהיותו אזרח ישראלי ותושב מדינת ישראל מזה 14 שנה, גובר חוק הלאום על הוראות חוק ההסגרה ומחייב להורות על ריצוי עונשו



בישראל, ככל ששורשע וייקבע שעליו לשאת עונש מאסר. כשלעצמי לא מצאתי ממש בטענה. עוד ידובר בחוק הלאום, לכשתכשר השעה לכך, ובאם יהיה הדין נחוץ להכרעה. מכל מקום, חוק הלאום לא נועד לייבא עבריינות יהודית לישראל, ואין בכוחו לגבור על דרישת סעיף 1א(א) לחוק ההסגרה, שלפיה בעת עשיית העבירה צריך אותו אדם להיות "אזרח ישראלי ותושב ישראלי" כדי שניתן יהיה להחיל (בכפוף לתנאים נוספים כמפורט שם) את הסייג להסגרת אזרח. בעת ההיא, אין עוררין על כך, לא היה המערער תושב ישראלי.

34. לא למותר לציין כי יש להבחין בין השלב הנדון כאן - הכרזה על המערער כבר-הסגרה - לבין השלב שלאחר סיום ההליכים בארה"ב. או אז, ככל שיושת על המערער עונש של מאסר, יוכל לבקש לרצות את עונשו בישראל, לפי החוק לנשיאת עונש מאסר במדינת אזרחותו של האסיר, תשנ"ז-1996.

סוף דבר

35. אשר על כן, אציע לחברי לדחות את הערעור, ולהותיר על כנה את החלטת בית המשפט המחוזי שהכריז על המערער כבר-הסגרה לארה"ב.

ש ו פ ט

השופט ע' ברון:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט ע' גרוסקופף:

אני מסכים.

ש ו פ ט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נועם סולברג.

עמוד 9



ניתן היום, ב' בשבט התשע"ט (8.1.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט
